

Skaliczki Judit

(1945-2024)

Dr. Hangodi Ágnes
hangodi.agnes@oszk.hu
Könyvtári Intézet, Könyvtári Szak- és
Továbbképzési osztály, osztályvezető,
igazgatóhelyettes

Beérkezett: 2024.03.01.

Elfogadva: 2024.03.05.

Publikálva: 2024.03.26.

2024. február 3-án elhunyt dr. Skaliczki Judit, az Oktatási és Kulturális Minisztérium nyugalmazott főosztályvezető-helyettese, az OSZK egykori osztályvezetője

Skaliczki Judit 1945. július 7-én született Szegeden. 1968-ban vette át magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár és okleveles könyvtáros diplomáját az ELTE bölcsészkarán. Bár szívesen elhelyezkedett volna tanárként, végül a szegedi Somogyi-könyvtárban kezdte pályáját. 1971-ben a Somogyi Zeneszobájának kialakítását, tevékenységének megszervezését bízták rá, ezután szakmai pályája első szakaszában a zenei könyvtárak és könyvtárosok iránti elkötelezettségét a közkönyvtárak zenei részlegének kialakítására és szolgáltatásaik fejlesztésére vonatkozó koncepcióval, külföldi példák hazai jógyakorlatként való bevezetésével, a zenei könyvtárosok képzésének támogatásával bizonyította. 1971-től tagja, 1972 és 1986 között elnöke volt a könyvtáros egyesület zenei szekciójának.

1978-ban családjával Budapestre költözött, pályája az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központjában (KMK) a Hálózatfejlesztési Osztályon folytatódott, itt elért szakmai eredményei közé tartozik az audiovizuális dokumentumok könyvtári meghonosítása, a vakok és gyengén látók hangoskönyvvel való ellátásának megszervezése. 1983-tól lett az időközben új nevet kapott Hálózatfejlesztési, Koordinációs és Szakfelügyeleti Osztály vezetője, irányítása alatt az osztály valamennyi könyvtártípussal foglalkozott, ennek keretében ellátta a különböző könyvtártípusok igazgatóiból alakult igazgatói tanácsok titkársági teendőit. Kollégái kíséretében bejárta az egész országot, szinte valamennyi könyvtárat felkeresve – ahogy erre sokszor hivatkozott –, így adódott lehetősége a könyvtárosok közül sok-sok kollégával megismerkedni, akikkel aztán folyamatos kapcsolatot tartott. A minisztérium megbízásából az osztály részt vett a jogszabályok előkészítésében, felelős volt az országos könyvtári statisztikáért, koordinálta és végezte a könyvtári szakfelügyeletet.

1990-ben Skaliczki Judit és a megyei könyvtárigazgatók közös kezdeményezésére jött létre a Könyvtári és Informatika Kamara, későbbi nevén az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ). A megalakulás szükségességéről egy későbbi visszaemlékezésben így nyilatkozott a Könyvtári Levelező/lap hasábjain: „Talán nem túlzok, ha [...] azt mondom, hogy – a politikai, társadalmi, gazdasági rendszerváltás következtében – a könyvtári területen kaotikus volt a helyzet. A Könyvtári és Informatikai Kamara megalakulását, a kamara működését, a különböző tagozatok aktív tevékenységét, az én főtitkári működésemet válságmenedzselésnek tartom, amelynek éppen az volt a célja, hogy ezen a kaotikus helyzeten a maga eszközeivel változtasson. Olyan tevékenységnek, amely az adott kor egyik leghatékonyabb eszközét, az érdekképviseletet használta fel a problémák kezelésére.”

1995-től Skaliczki Judit támogatásával és a szervezet közreműködésével útjára indult az azóta is töretlenül sikeres Összefogás a könyvtárakért (2006-tól Könyvtárak Összefogása a Társadalomért – Országos Könyvtári Napok) elnevezésű országos akció, amelynek legfontosabb célja kezdetektől fogva a könyvtárak társadalomban élő képének pozitív irányú megváltoztatása volt.

Skaliczki Judit 1996 nyarán került az OSZK-ból a Művelődési és Közoktatási Minisztériumba, a Kulturális Örökség Főosztályon

belül a Könyvtári Osztályon osztályvezetőként ő alakította ki a később éveken keresztül szorosan együttműködő csapatot. A minisztérium nevének változásai – 1998-tól Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, 2006-tól Oktatási és Kulturális Minisztérium, 2010-től Nemzeti Erőforrás Minisztérium – az osztály biztos, megalapozott helyét a szervezetben nem befolyásolták, Skaliczki Judit folyamatos, 2010-ig tartó vezetése alatt rövid ideig, 2004–2006 között főosztályként is működött. Az osztály első kiemelkedő eredménye a könyvtári törvény megalkotása és elfogadtatása volt, amelynek 1998. január 1-jei életbe lépése után kezdeményezésére sorra készültek el a követő jogszabályok is, köztük olyan, az országos könyvtári rendszert támogató alrendszereket biztosító szabályok, mint az Országos Dokumentumellátási Rendszert vagy a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert megalapozó kormány-, ill. Emmi-rendelet. Újraindultak a második szakaszban minőségelvűvé alakított szakfelügyeleti vizsgálatok, lehetőség nyílt az ODR- és az érdekeltség-növelő pályázat évenkénti kiírására. A kormányrendelettel létrehozott Országos Könyvtári Kuratórium támogatásával megszilárdult az OSZK helyzete, a KMK jogutódként – szintén rendeleti támogatással – megalakult a Könyvtári Intézet.

Skaliczki Judit kiemelt feladatként tekintett a könyvtárügy stratégiai fejlesztésére, már az 1998-ban három évre meghirdetett, ún. telematikai pályázatok is ezt a fejlesztést alapozták meg. A következő két stratégiai ciklus (2003–2007, 2008–2013) idején – az európai uniós pályázatok (TIOP, TÁMOP) anyagi támogatásának köszönhetően – mind az infrastruktúra-, mind a humánerőforrás-fejlesztés területén hatalmasat léptek előre a könyvtárak. Így alakulhatott ki az országos könyvtári rendszer, jöhettek létre a könyvtárak elektronikus szolgáltatásai, a 24 órában szolgáltató könyvtárak, terjedni kezdett az egyedi azonosítók használata, megjelent az RFID-technológia általánossá tételének igénye, és megvalósulhatott az egymással és a használókkal újszerűen kommunikáló könyvtárak hálózata.

A Magyar Ösztöndíj Bizottság már a nyolcvanas években írt ki külföldi tanulmányutakra vonatkozó pályázatokat, ezek keretében Skaliczki Judit megismer-

kedett a skandináv, a holland, a brit és a német könyvtárak működésével, majd a kilencvenes évektől tanulmányútajai már egyértelműen a minőségmenedzsment témájára koncentráltak. A magyar könyvtárügyben neki köszönhetően indult el a TQM-alapú minőségirányítási munka, az irányításával működő munkabizottság dolgozta ki az európai értékelési keretrendszeren alapuló Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszert, és alkotta meg jogszabályban is rögzítve a könyvtárak teljesítményalapú értékelésére szolgáló Minősített könyvtár címet és Könyvtári Minőségi Díjat.

Az OSZK-val mint nemzeti könyvtárral való kapcsolata a minisztériumi évek alatt is folyamatos maradt, a KMK jogutódaként működő Könyvtári Intézet vezetőképző, szakértői és minőségmenedzsment-tanfolyamain évekig tanított, és az Intézetnek lehetősége volt több írását is (A hazai könyvtárügy az ezredfordulón. 2001; Az első lépésektől a könyvtár stratégiai tervének elkészítéséig. 2007; A rendszerváltás könyvtárügyétől a könyvtárügy rendszerváltásáig. 2011) nyomtatásban megjelentetni. Skaliczki Judit 1998-ban megkapta a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet és a MKE-emlékérmét, 2006-ban az IKSZ A Könyvtárügyért érdemérmét, 2010-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével (polgári tagozat) tüntették ki, 2012-ben, nyugállományba vonulása után Széchényi Ferenc-díjban részesült.

Emlékét megőrizzük. Nyugodjék békében!

A kép forrása: <http://www.mezogazdasagikonyvtar.hu/assets/Hirvilag/Ah2007/4/mke.htm>